

Suomalaiset liian herkästi kuvittelevat, että yksi messu tai tapahtuma riittää. Sisustusarkkitehti Tapio Anttila muotoilun viennistä Helsingin Sanomissa 16. joulukuuta.

Esimies:
Juho Hämäläinen (014) 622 260
uutispäivystys: 622 260
sähköposti:
kulttuuri@keskisuomalainen.fi
etunimi.sukunimi@keskisuomalainen.fi
faksi: 622 405
osoite:
Kulttuuri, PL 159, 40101 Jyväskylä.

JYVÄSKYLÄ

55 000 kävi kaupunginteatterissa

Jyväskylän kaupunginteatterin näytäntövuosi on päättynyt. Teatterissa kävi kuluneen vuoden aikana reilut 55 000 katsojaa.

Eniten katsojia keräsi **Miika Murasen** ohjaama, **Elina Korhosen** (kuvassa) tähdittämä musikaali *My Fair Lady*, jonka näki lähes 16 000 katsojaa syyskauden 32 esityksessä. Toiseksi eniten yleisöä kiinnosti

koko perheen seikkailunäytelmä *Heinähattu, Vilttitossu ja Rubensin veljekset*, jonka näki kevään ja syksyn aikana yli 12 000 katsojaa. *Ulvooa mylläri*-kansanmusikaali keräsi kevätkaudella yli 5 000 katsojaa.

Marraskuussa ensi-iltansa saaneen *Ansa*-dekkarin näki 14 esityksessä yli 5 000 katsojaa.

Reino Braggen ohjaama

Faijat keräsi yli 2 000 ja *Vaavin salattu elämä* -näperonäytelmä yli 1 000 katsojaa.

Jyväskylän kaupunginteatterin teatterin 50-vuotisjuhlavuoden avaa unettomuutta käsittelevä *Yötarinoita*, jonka ensi-ilta on pienellä näytännöllä 27.1.2011. Suurella näytännöllä 5.2. ensi-iltansa saa hurmahenkinen draama *Maaria Blomma*.

HELSINKI

SK: Pohjan tahti Kanavan ensimmäiseksi sarjakuvaksi

Jami Järvisen kirjoittama ja **Reetta Laitisen** piirtämä *Pohjan tahti* on voittanut *Kanava*-lehden sarjakuvakilpailun. Asiasta kertoi *Suomen Kuvalehti* verkkosivullaan. Lehden mukaan sarjakuva on 77-vuotiaan *Kanavan* ensimmäinen ja se käsittelee politiikan ikuisia kysymyksiä klassisen ajattomalla tavalla.

–Sarjakuva on Suomessa selvästi voimissaan ja alan kentällä on valmiutta myös yhteiskunnalliseen lähestymistapaan, sanoo *Kanavan* päätoimittaja **Ville Pernaa** verkossa.

Sarjakuvalle on varattu *Kanavassa* yksi sivu. *Pohjan tahti* aloittaa vuoden ensimmäisessä numerossa. *Kanava* ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa.

Seksiä ja tietovuotoja

Skandaali lokasi kiusallisia asiota julkistaneen kansallissankarin maineen.

Risto Rumpunen

Wikileaksin johtohahmon **Julian Assange** pidättäminen Lontoossa ei historiallisesta näkökulmasta ole yllättävä, sillä englantilaiset ovat kunnostautuneet seksiskandaalien paljastamisessa. Toisen tulkinnan mukaan he luovat niitä tahallaan silloin, kun huomio halutaan viedä seksin avulla pois muista kiusallisista asioista.

Ilmiöllä on pitkät perinteet. Irlannin kansallissankarin **Roger Casementin** (1864–1916) elämä on monella tavalla nyt hämmäntävän ajankohtainen.

Tämän vuoden Nobelin kirjallisuuden palkinnon voittaneen perulaisen **Jose Vargas Llosan** uusin vielä suomentamaton romaani *El sueno del Celta* eli ”Kelttien unelma” kertoo Casementin elämästä ja siitä, kuinka tämän elämäntyö häpäistiin kuoleman jälkeen seksiskandaalilla.

Casement tutki viime vuosisadan alussa ihmisoikeusrikkoksia Kongossa ja Perussa. Hän sai työstään korkean brittiläisen imperiumin arvoniemen, mutta hän kovettui maailmalla huomattavasti, kuinka suuryritykset riistivät alusmaita ja kohtelivat työntekijöitä raakalaismaisesti.

Britit syyllistyivät moiseen samalla tavoin kuin nekin, joiden toimia hän oli tutkinut brittien käskystä. Hän kirjoitti matkoillaan päiväkirjoja.

Kaukomaailta palattuaan Casement alkoi salaa organisoita kapinaa brittejä vastaan Irlannissa, joka oli silloin vielä osa Britanniaa. Hän sai järjestettyä aselastin Norjan kautta Saksasta. Tieto siitä vuodettiin briteille, jotka tuhosivat lähetksen.

Saksalaisella sukellusveneellä Irlantiin saapunut Casement säilyi hengissä, mutta joutui pidätetyksi. Hänet tuomittiin suuria kouru nousseessa oikeudenkäynnissä maanpet-

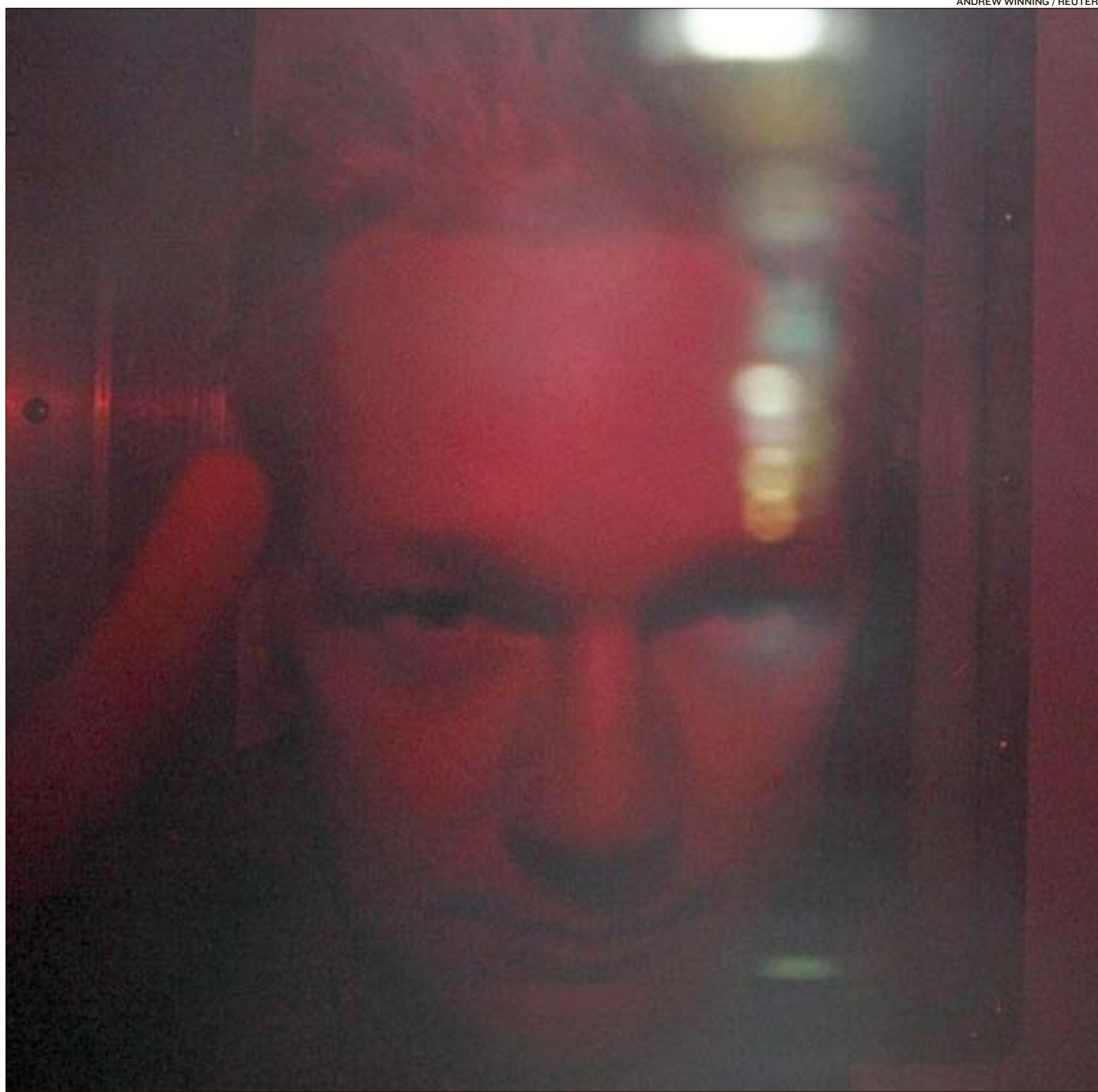
”Kuka hyötyi kuolleen miehen maineen mustamaalaamisesta?”

tuuruudesta kuolemaan.

Oikeudenkäynnissä väännettiin kättä, voiko Casementia ylipäätään syyttää rikoksista

Irlantilainen Roger Casement tutki ihmisoikeusrikkoksia ja ajautui seksiskandaaliin.

ANDREW WINNING / REUTERS

HISTORIAN IRONIA Wikileaksin perustaja Julian Assange poliisimajassa tiistaina matkalla Wandsworthin vankilaan Lontoossa. Seksiskandaali löi Assangen päälle samaan aikaan kun isot tietovuodot tulivat julki.

Lontoossa, koska teknisesti osa rikoksista oli tapahtunut Saksassa. Ihmisoikeustaistelijan puolesta kirjoitti muun muassa aktiivisesti Kongon riista vastaan kynällään taistellut Sherlock Holmes -romaanien luoja **Arthur Conan Doyle**. Casementin maine mustattiin vuotamalla julkisuuteen hänen kirjoittamukseen väitetty ”mustat päiväkirjat”, joissa kerrotaan seksistä nuorten miesten kanssa.

Päiväkirjojen todenperäisyyttä on epäilty siitä lähtien ja

niistä on tehty myös tutkimuksia, mutta täyttä varmuutta niiden todenperäisyydestä ei ole. Julkisuteen ne vuoti ilmeisesti Britannian armeijan laivastoupeeri ja yhdeksi mahdolliseksi väärentäjäksi on arvailtu salaisen palvelun MI5:n työntekijää, joka oli alan miehiä.

Jälkikäteen voi ihmetellä, miksi ihmisoikeusrikkoksia tutkinut mies olisi kirjoittanut ja säilyttänyt päiväkirjat, jotka sisälsivät raskauttavia todisteita häntä itseään vastaan? Ja

kuka hyötyi kuolleen miehen maineen mustamaalaamisesta? Casement hirtettiin elokuussa vuonna 1916 Pentovillen vankilassa lähellä nykyistä Arsenalin jalkapallostadiona.

Sama vankila

Kaikki kirjallisuuden ystävät tietävät näytelmäkirjailijan **Oscar Wilden** kohtalon. Hänet tuomittiin homoseksuaalisesta haureudesta vankilaan kahdeksi vuodeksi. Sitä edeltäneet oikeudenkäynnit ajoivat hänet vararikoon, tuomio toi julki-

sen häpeän ja johti henkiseen luhistumiseen.

Hyvin harva sen sijaan tietää, että Wilden vanhemmat ja erityisesti äiti olivat kiihkeitä ja erityisesti äiti olivat kiihkeitä Arsenalin jalkapallostadiona.

Oikeudessa Wildea vastassa oli hänen opiskeluaikainen tuttavansa **Edward Carson**, joka varmasti tiesi näytelmäkirjailijan poliittisen perhetaustan ja muut mieltymykset.

Wilde kärsi suurimman osan tuomiostaan samassa Wandsworthin vankilassa Etelä-Lontoossa, missä Wikileaksin perustaja Julian Assange on istunut pidätettyinä. Wilde kuoli pian vankilasta vapaututtuaan Pariisissa vain 46-vuotiaana.

Edward Carsonista tuli oikeudenkäynnin ansiosta kuuluisa ja pohjoisirlantilaisen unionistien sankari. Hän taisteli Irlannin pitämistä osana Britanniaa. Nykyisin Carsonin kunniaksi veistetty patsas seisoo käsi kurkottaen kohti taivasta Pohjois-Irlannin parlamentin Stormontin edessä Belfastissa.

Kirjailija, ihmisoikeustaistelijana **Arthur Conan Doyle** tuki Roger Casementia.

Perulainen nobelisti **Jose Vargas Llosa** julkaisi romaanin Roger Casementista.

Oscar Wilde istui samassa vankilassa kuin missä Julian Assange oli pidätettyinä.

Kolumni

Raisa Jäntti

Anteeksi, arvoisat museovahdit!

Olen tarkkaillut teitä museovahdeja jo vuosia. Yritän saada teihin kontaktia kuin johonkin vieraaseen silvisaatioon. Te olette salaperäisiä. Te ette jää juttelemaan, te otatte tilanteen haltuunne pelkällä katseella ja päin liikkeellä.

Ihailen teidän auktoriteettianne niin paljon, että haluan itse saavuttaa saman aseman. Minulla on siis urahaaveita: aion vielä jonakin päivänä päästä teidän joukkoonne, töihin museovahdiksi.

EN VOI keksiä työtä, jossa olisi paremmat edut: saa istua museossa joka päivä, saa altistaa taiteelle ja on aikaa ajatella kaikkea sitä, mihin taide kulloinkin ajatusta kuljettaa. Sen lisäksi saa tietysti tarkkailla museokävijöitä ja suojella taideteoksia, jos jokin uhkaa niitä. Saa hiljentää meluvan seurueen silkalla tuijotuksella!

Vahtihaaveistani huolimatta en ole mikään esimerkillinen museokävijä. Voi, vahdit, olen teille riesa, koska käyttäydyn museoissa kotoisasti.

Vaikka ymmärrän, että museoissa on hyvä olla rauhallinen ja puhua hiljaa (ihmiset nauttivat hiljaisuudesta ja siitä, että saavat olla ajatustensa ja kokemustensa kanssa rauhassa), en oikein koskaan ole oppinut hiipimään ja kuiskimaan, kiertelemään teoksia kunnioittavan etäisyyden päästä. Minä viihdyn museoissa vähän liian hyvin, otan vähän liian rennon asenteen.

SAATAN esimerkiksi työntää nenäni melko lähelle taide-teosta, kun oikein innostun. Haluan nähdä kaiken, löytää ihmisen teoksen takaa! Valpas museovahdi onkin pitänyt minulle saarnan siitä, että viisi senttiä olisi aika sopiva nenän ja teoksen välimatka. Tietenkin minua hävetti, mutta oppinahan läksyni.

Vain yksi tapaamani vahti on ylittänyt yleisön ja henkilökunnan välisen rajalinjan ja tullut puhumaan kanssani taiteesta. En muista, mistä

puhuimme, mutta uuvuttavan päivän päätteeksi oli mukava saada vaihtaa ajatuksia.

TEITÄ SANOTAAN myös museoapulaisiksi. Apulainen kuulostaa mukavammalta ja sopii enemmän työnkuvaannekin. Apulainen kertoo, missä on vessa, onko tämä nyt muka taidetta ja miksei salamavaloo saa käyttää. Apulaisen hommaan tuollainen yksinäisen taiteenkatsojan jututtaminenkin sopii erinomaisesti.

”Olen teille riesa, koska käyttäydyn museoissa kotoisasti.”

Kenties jonain päivänä istun joukossanne museosalissa huivi hartiollani ja katselen yhä uusia taiteenkokijoita. Kuuntelen heidän kuiskittuja keskustelujään. Näen, kuinka heidän lapsensa kasvavat ja tulevat aikuisinakin museoon. Juurun tuoliin ja museosalin ja minusta tulee osa taidemaailmaa, taidetta pystyssä pitävää museorakennusta.

SIIHEN ASTI maleksin näyttelysalissa ja ärsytän teitä työntämällä nenäni viiden sentin päähän maalauksista. Ja opin museokäyttäytymisestä aina jotain uutta: tarranauhalla suljettua laukkaa ei kannata repäistä auki kaikuvassa salissa (ääni kuulostaa taulun repimiseltä), eikä pidä tarttua oveen, josta ei ole ihan varma, kuuluuko se henkilökunnan vai yleisön käyttöön. Joskus vielä minä hallitsen museoiden etiketin. Siihen asti – pahoitteletni kaikille teille vahdeille jo etukäteen!

raisajantti@gmail.com

• Kirjoittaja on kriitikko ja toimittaja.

Epäselvyyksistä syytetylle johtajalle 50 000 euroa

VAASA
STT

Kuntsin modernin taiteen museon johtaja eroaa virastaan. Vaasan kaupunki ja museonjohtaja tekivät perjantaina sopimuksen, jonka mukaan museonjohtaja saa 50 000 euron korvauksen ja jättää tehtävänsä helmikuussa.

–Tämä on ehkä kaupungin kannalta paras ratkaisu kaikista huonoista ratkaisuista, sanoo **Heikki Loukola**, Tikanojan taidekodin johtokunnan puheenjohtaja.

Museonjohtaja **Anne-Maj Salin** on toiminut sekä Tikanojan taidekodin että Kuntsin modernin taiteen museon johtajana.

Museon taloudenhoidossa on ollut epäselvyyksiä, joita on tutkittu Vaasan kaupungin sisäisessä tarkastuksessa. Ne ovat liittyneet mm. museon hankintoihin ja laskujen hyväksymiseen. Ero-sopimukseen sisältyi, että niitä ei käsitellä enempää.

–Epäselvyydet eivät ole olleet kovin suuria, sanoo Loukola. Kaupunginhallitus on jo aiemmin päättänyt, että niistä ei tehdä rikosilmoitusta.

Salin lähetti perjantai-iltona tiedotusvälineille tiedotteen, jossa hän totesi olevansa tyytyväinen sopimukseen. Hän kertoi aikovansa korvauksen turvin pitää pitkään toivomaansa sapativapaata.